

KARL MAY VERLAG A ZDENĚK BURIAN

Vladimír Prokop

(z rukopisu připravované monografie Zd. Buriana)

(...) V šedesátých letech se objevují ještě jiné peripetie, jež se vztahují k vršovickému nakladatelství. Málokdo věděl, že obrovské množství originálních ilustrací ke knihám Karla Maye nebylo již od třicátých let na území naší republiky, ale v německém Bambergu, kde sídlí nakladatelství Karl May Verlag. Nakladatelství Toužimského a Moravce totiž podepsalo s touto německou firmou jakousi reciproční smlouvu, dle níž v Německu budou tisknout „mayovky“ s ilustracemi Buriana a u nás se bude využívat prací Clause Bergena. Je ironií osudu, že čas zapracoval v neprospěch Buriana, který německého kolegu značně kvalitativně převýšil. Zmíněná smlouva byla nevýhodná i z hlediska finančního: nakladatelství v Bambergu mohlo Burianovy ilustrace reprodukovat bezplatně!

V roce 1968 se rozpoutává doslova boj o navrácení originálů (spolu s ilustracemi J. Wowka). Až neuvěřitelně působí údaj o počtu prací za hranicemi – 834. Snaha o navrácení byla vyprovokována novou možností opětovného vydávání knih Karla Maye, a to nakladatelstvím Albatros. Ilustrace jsou k nám dopravovány po částech – jisté zdráhání německé strany bylo způsobeno právními nejasnostmi (ilustrace byly majetkem „zlikvidované“ firmy a pan Roland Schmid, jenž v té době zastupoval nakladatelství Karl May Verlag, dlouho odmítal uznat autorská, respektive vlastnická práva na ilustrace ve prospěch Buriana).

V červnu roku 1968 je z Bambergu odesláno prvních 50 originálů, v březnu 1969 je následuje dalších 90 ilustrací a v prosinci téhož roku 52 prací. Po těchto etapových zásilkách zůstalo v Německu něco málo přes 200 Burianových originálů. Roku 1973 je Burianovi nabídnuto, aby ilustrace, které ještě nebyly vypraveny do Československa, prodal pro stálou výstavu Karla Maye v Bambergu (mezi těmito ilustracemi dominoval obrazový doprovod Vinnetoua: 89 ilustrací). Celou situaci tak trochu popostrčila dopředu politickou „normalizací“ degenerovaná knižní mašinerie, jejímž výsledkem byly okleštěné možnosti ve oblasti dobrodružného žánru a především podprůměrná kvalita tisku; Burianovy kvaše vyžadují precizní tiskařskou technologii a to, co předváděl Albatros, bylo doslova urážkou Burianovy práce. Ten se nakonec v červnu 1973 rozhodl, že ilustrace zůstanou v Bambergu, ale teprve v roce 1976 došlo k dohodě mezi panem Schmidem a malířem. Definitivní tečkou za několikaletým popotahováním se stalo přenechání 191 originálů německému nakladatelství ...